

GES gebruikt vaarzengegevens voor fokwaardeschatting geboorteverloop

Onderhoudsbeurt indexen

Geboortegemak bij vaarzen, een nieuw vruchtbaarheidskenmerk, geen robuustheid voor buitenlandse stieren. In april voert de stichting Genetische Evaluatie Stieren (GES) een aantal aanpassingen door in de fokwaardeschatting. Veeteelt zet ze op een rij.

tekst Inge van Drie

Wat zijn de echte pinkenstieren?

De fokwaarden voor geboorteverloop en afkalfgemak laten voortaan zien hoe de prestaties van stieren zijn bij vaarzen. Tot nu toe baseerde GES de fokwaarden hoofdzakelijk op kalvingen van tweedekalfsdieren.

Tot een paar jaar geleden ontvingen veehouders bij vaarzen die drachtig waren van een proefstier, een registratiekaartje waarop ze het geboorteverloop konden aangeven. Inmiddels beschikt GES voor de fokwaardeschatting over veel meer gegevens. Via voice-response, Veemanager of andere managementprogramma's geven veel veehouders het geboorteverloop door. Een groot voordeel daarbij is dat ook van vaarzenkalvingen informatie beschikbaar is. In 2009 noteerden veehouders

Tabel 1 – Het effect van een fokwaarde van 104 ten opzichte van een fokwaarde van 100

	vaarzen	koeien
geboorteverloop (%)	-1,8	-0,9
afkalfgemak (%)	-1,7	-0,7

van bijna 108.000 vaarzenkalvingen en ruim 318.000 koeienkalvingen het geboorteverloop.

Juist bij vaarzen komen veel meer moeilijke geboorten voor dan bij koeien. Bij vaarzen ligt het percentage moeilijke geboorten op 10 à 11, bij oudere dieren op zo'n 5 à 6 procent. Het GES publiceert daarom voortaan een fokwaarde geboortegemak én afkalfgemak bij vaarzen, omdat zich daar de meeste problemen voordoen. Bij de berekening maakt het GES gebruik van alle informatie bij vaarzen en koeien. De nieuwe manier van berekenen brengt beter in beeld wat de echte pinkenstieren zijn. De rangschikking van stieren voor geboorte- en afkalfgemak kan licht veranderen.

Een voordeel van het gebruik van vaarzeninfo is dat stieren een jaar eerder een fokwaarde afkalfgemak krijgen.

Het gebruik van een stier met een fokwaarde van 104 voor geboorteverloop ten opzichte van een stier met fokwaarde 100 resulteert in 1,8 procent minder moeilijke geboorten (tabel 1).

Levensvatbaarheid

Bij de fokwaarde levensvatbaarheid geldt dat het aantal doodgeboorten bij vaarzen veel hoger ligt dan bij koeien. Het fokdoel is minder doodgeboorte bij vaarzen. Daarom publiceert het GES voortaan de fokwaarden levensvatbaarheid bij vaarzen, zowel bij geboorte als bij afkalven. De fokwaarde levensvatbaarheid is gebaseerd op i&r-gegevens van vaarzen en koeien. Jaarlijks registreert het stamboek zo'n 850.000 kalvingen per jaar. De erfelijkheidsgraad van levensvatbaarheid bij geboorte ligt op 8,5 procent. De erfelijkheidsgraad van levensvatbaarheid bij afkalven bedraagt 4 procent.

Een vier punten hogere fokwaarde voor levensvatbaarheid bij geboorte resulteert in 3,2 procent minder doodgeboren kalveren bij vaarzen (tabel 2). Bij de fokwaarde voor levensvatbaarheid bij afkalven gaat het om 4,8 procent minder doodgeboren kalveren. Het effect bij koeien is lager, omdat het percentage doodgeboorte al lager is.

Tabel 2 – Het effect van een fokwaarde van 104 ten opzichte van een fokwaarde van 100

levensvatbaarheid	vaarzen (%)	koeien (%)
bij geboorte	3,2	0,7
bij afkalven	4,8	0,7

GES neemt vanaf april ook vaarzenkalvingen mee